

Teismo praktikos rinkinys

Byla C-595/18 P

The Goldman Sachs Group Inc.
prieš
Europos Komisiją

2021 m. sausio 27 d. Teisingumo Teismo (antroji kolegija) sprendimas

„Apeliacinis skundas – Konkurencija – Karteliai – Elektros kabelių Europos rinka – Rinkos pasidalijimas pagal projektus – Reglamentas (EB) Nr. 1/2003 – 23 straipsnio 2 dalis – Vienos bendrovės padaryto pažeidimo priskyrimas kitai – Faktinio lemiamos įtakos darymo prezumpcija – Subjektas, kuris kontroliuoja 100 % balsavimo teisių, susietų su kitos bendrovės akcijomis“

1. *Konkurencija – Sąjungos teisės normos – Pažeidimai – Priskyrimas – Patronuojančioji bendrovė ir patronuojamosios bendrovės – Ekonominis vienetas – Vertinimo kriterijai – Lemiamos įtakos, kurią patronuojančioji bendrovė daro jai visiškai ar beveik visiškai priklausančioms patronuojamosioms bendrovėms, prezumpcija – Analogiškoje padėtyje esanti patronuojančioji bendrovė – Patronuojančioji bendrovė, turinti galimybę naudotis visomis balsavimo teisėmis, susietomis su jos patronuojamosios bendrovės akcijomis*

(SESV 101 straipsnis; Tarybos reglamento Nr. 1/2003 23 straipsnio 2 dalis)

(žr. 31–36 punktus)

2. *Konkurencija – Sąjungos teisės normos – Pažeidimai – Priskyrimas – Patronuojančioji bendrovė ir patronuojamosios bendrovės – Ekonominis vienetas – Vertinimo kriterijai – Lemiamos įtakos, kurią patronuojančioji bendrovė daro jai visiškai ar beveik visiškai priklausančioms patronuojamosioms bendrovėms, prezumpcija – Nuginčijamumas – Lemiamos įtakos, kurią patronuojančioji bendrovė daro jai visiškai ar beveik visiškai priklausančioms patronuojamosioms bendrovėms, prezumpcijos siejimas su kitais įrodymais*

(SESV 101 straipsnis)

(žr. 40 punktą)

3. *Konkurencija – Sąjungos teisės normos – Pažeidimai – Priskyrimas – Patronuojančioji bendrovė ir patronuojamosios bendrovės – Ekonominis vienetas – Vertinimo kriterijai – Lemiamą įtaką patronuojamosios bendrovės elgesiui, kurią galima nustatyti remiantis ekonominių, organizacinių ir teisinių ryšių su patronuojančiąja bendrove įrodymų visetu – Aplinkybės, leidžiančios patvirtinti lemiamos įtakos darymą –*

Patronuojamosios bendrovės valdybos faktinė kontrolė – Vienos bendrovės valdybos nariai, susiję su kita bendrove dėl konsultavimo paslaugų ar konsultavimo sutarčių (SESV 101 straipsnis)

(žr. 93–95 punktus)

Santrauka

The Goldman Sachs Group, Inc. (toliau – apeliantė) – tai JAV įsteigta bendrovė, kuri pagrindinėse pasaulio finansų rinkose veikia kaip komercinis bankas ir investicinė bendrovė. Nuo 2005 m. liepos 29 d. iki 2009 m. sausio 28 d. (toliau – pažeidimo laikotarpis) ji buvo *Prysmian SpA* ir šiai visiškai priklausančios patronuojamosios bendrovės *Prysmian Cavi e Sistemi Srl*, dviejų Italijoje įsteigtų bendrovių, kurios kartu sudaro *Prysmian* grupę, t. y. pasaulinį povandeninių ir požeminių elektros kabelių sektoriaus subjektą, patronuojančioji bendrovė (netiesioginė), veikianti per tam tikrus jos įsteigtus fondus. Nors iš pradžių jos turima *Prysmian* kapitalo dalis buvo 100 %, vėliau ji sumažėjo iki 84,4 %, kai 2007 m. gegužės 3 d. dalis *Prysmian* kapitalo buvo pateikta akcijų biržoje¹.

Pasibaigus 2008 m. pradėtam tyrimui, 2014 m. balandžio 2 d. sprendime² (toliau – ginčijamas sprendimas) Komisija, pirma, konstatavo, kad padarytas vienas ir tęstinis SESV 101 straipsnio pažeidimas „(labai) aukštos įtampos požeminių ir (arba) povandeninių elektros kabelių sektoriuje“, kurį sudarė tai, kad nurodyti pagrindiniai Europos, Japonijos ir Pietų Korėjos gamintojai pasidalijo pasaulinę rinką, ir, antra, skyrė baudas už dalyvavimą nagrinėjamame kartelyje.

Apeliantė pripažinta atsakinga kaip *Prysmian* patronuojančioji bendrovė pažeidimo laikotarpiu, skiriant situaciją, buvusią iki dalies *Prysmian* kapitalo pateikimo akcijų biržoje, nuo vėlesnės situacijos. Taigi, kiek tai susiję su pirmuoju laikotarpiu, Komisija nusprendė, kad, nepaisant kapitalo dalių perleidimo, apeliantės situacija buvo analogiška vienintelio savininko situacijai, todėl remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencijoje³ įtvirtintais principais galima preziumuoti, kad ji darė lemiamą įtaką *Prysmian* elgesiui rinkoje. Be to, kiek tai susiję su visu pažeidimo laikotarpiu, Komisija rėmėsi įrodymų visuma, rodančia apeliantės ir *Prysmian* ekonominius, organizacinius ir teisinius ryšius, prieidama prie išvados, jog tokia lemiamą įtaka iš tikrųjų buvo daroma.

Ginčydama analizę, kuria remdamasi Komisija jai priskyrė nagrinėjamą pažeidimą, *Goldman Sachs* kreipėsi į Bendrąjį Teismą su ieškiniu ir prašė, pirma, panaikinti ginčijamą sprendimą, kiek jis su ja susijęs, ir, antra, sumažinti jai skirtos baudos dydį; visas jis buvo atmestas 2018 m. liepos 12 d. Bendrojo Teismo sprendimu⁴. 2021 m. sausio 27 d. sprendimu Teisingumo Teismas atmetė *Goldman Sachs* apeliacinį skundą dėl Bendrojo Teismo sprendimo. Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas pateikė naujų paaiškinimų dėl patronuojančiųjų bendrovių atsakomybės už jų patronuojamosios bendrovės veiksmus atsiradimo sąlygų konkurencijos taisyklių pažeidimo atveju.

¹ Pažeidimo laikotarpio dalis iki dalies *Prysmian* kapitalo pateikimo akcijų biržoje toliau bus vadinamas „pirmuoju laikotarpiu“.

² 2014 m. balandžio 2 d. Europos Komisijos sprendimas C(2014) 2139 *final* dėl procedūros pagal [SESV] 101 straipsnį ir EEE susitarimo 53 straipsnį (byla AT.39610 – Elektros kabeliai).

³ 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Akzo Nobel ir kt. / Komisija* (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 58 punktą). Taip pat žr. 2015 m. birželio 24 d. Sprendimą *Fresh Del Monte Produce / Komisija ir Komisija / Fresh Del Monte Produce* (C-293/13 P ir C-294/13 P, EU:C:2015:416, 75 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2020 m. spalio 28 d. Sprendimą *Pirelli & C. / Komisija* (C-611/18 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2020:868, 68 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

⁴ 2018 m. liepos 12 d. Sprendimas *The Goldman Sachs Group / Komisija* (T-419/14, EU:T:2018:445).

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirma, Teisingumo Teismas nusprendė, kad Bendrasis Teismas teisingai manė, kad, jeigu patronuojančioji bendrovė turi visas balsavimo teises, susietas su jos patronuojamosios bendrovės akcijomis, Komisija turi teisę remtis prezumpcija, kad ši patronuojančioji bendrovė faktiškai darė lemiamą įtaką patronuojamosios bendrovės elgesiui rinkoje. Iš tiesų Teisingumo Teismas priminė, kad jo jurisprudencijoje įtvirtinta faktinio lemiamos įtakos darymo prezumpcija siekiama, kad patronuojančiąją bendrovę būtų galima pripažinti atsakinga už patronuojamosios bendrovės veiksmus, nebent jai pavyktų įrodyti, kad patronuojamoji bendrovė rinkoje elgiasi savarankiškai. Taigi jos įgyvendinimas neįpareigoja Komisijos pateikti įrodymų, galinčių patvirtinti faktinį tokios įtakos darymą. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas patikslino, kad šią prezumpciją pagrindžia ne pats viso arba beveik viso patronuojamosios bendrovės kapitalo turėjimas, o iš to išplaukiantis patronuojančiosios bendrovės vykdomas jos patronuojamosios bendrovės kontrolės laipsnis. Kai patronuojančioji bendrovė turi visas balsavimo teises, susietas su patronuojamosios bendrovės akcijomis, nors nėra vienintelė jos akcininkė, ji gali daryti lemiamą įtaką patronuojamosios bendrovės elgesiui. Pažymėjęs, kad nebuvo ginčijama tai, jog apeliante turėjo visas balsavimo teises, susietas su jos patronuojamosios bendrovės akcijomis, Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad Bendrasis Teismas negali būti apeliaciniame skunde kritikuojamas už tai, kad šią situaciją prilygino visą arba beveik visą patronuojamosios bendrovės kapitalą turinčios bendrovės situacijai, atsižvelgiant į faktinės lemiamos įtakos prezumpcijos taikymo sąlygas.

Antra, dėl įrodymų, kuriais Komisija rėmėsi priešdama prie išvados, kad apeliante darė lemiamą įtaką savo patronuojamosios bendrovės elgesiui rinkoje per visą pažeidimo laikotarpį, nagrinėjimo Teisingumo Teismas pažymėjo, kad, kiek tai susiję su pirmuoju laikotarpiu, pripažindama apeliante atsakinga už pažeidimą Komisija rėmėsi dviem pagrindais, t. y. faktinės lemiamos įtakos prezumpcija, nes apeliantei priklausė visos balsavimo teisės, susietos su *Prysmian* akcijomis, ir savo išvada, kad apeliante iš tikrųjų darė tokią įtaką *Prysmian*. Kadangi Komisija turėjo teisę remtis tokia prezumpcija, kaip matyti iš to, kas išdėstyta, ir kadangi Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, kad apeliantei nepavyko paneigti šios prezumpcijos, Teisingumo Teismas manė, kad apeliacinis skundas yra nereikšmingas tiek, kiek jis susijęs su Bendrojo Teismo išvadamis dėl antrojo pagrindo, kuriuo Komisija rėmėsi, siekdama pripažinti apeliante atsakinga už šiuo laikotarpiu padarytą pažeidimą.

Dėl laikotarpio po dalies *Prysmian* kapitalo pateikimo akcijų biržoje Teisingumo Teismas nusprendė, kad Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai laikėsi nuomonės, kad asmeniniai patronuojančiosios bendrovės ir jos patronuojamosios bendrovės ryšiai, nesusiję su funkcijų kumuliacija, gali būti reikšmingi šiuo atžvilgiu, nes jie gali rodyti vieno ekonominio vieneto buvimą. Taigi Bendrasis Teismas teisingai pripažino asmeninių ryšių, susijusių su vienos bendrovės vadovo vykdoma konsultavimo veikla kitoje bendrovėje, reikšmingumą.

Galiausiai Teisingumo Teismas pažymėjo, kad *Prysmian* bauda nebuvo sumažinta dėl to, kad šios grupės bendrovių pareikštas ieškinyje buvo nesėkmingas⁵, taigi apeliante negalėjo reikalauti, kad jai būtų pritaikytas toks sumažinimas. Todėl visas apeliacinis skundas buvo atmestas.

⁵ 2018 m. liepos 12 d. Sprendimas *Prysmian ir Prysmian Cavi e Sistemi / Komisija* (T-475/14, EU:T:2018:448), patvirtintas 2020 m. rugsėjo 24 d. Sprendimu *Prysmian ir Prysmian Cavi e Sistemi / Komisija* (C-601/18 P, EU:C:2020:751).